

İndirilme Tarihi

12.02.2026 17:58:00

ÇTL-218 - ÖZBEK TÜRKÇESİ METİN AKTARMA II - Fen Edebiyat Fakültesi - Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Özbek Türkçesine ait metinleri doğru yöntemler kullanarak Türkiye Türkçesine aktarma becerisi kazandırmak.

Dersin İçeriği

Aktarma yöntemleri; aktarma problemleri; Özbek Türkçesinden Türkiye Türkçesine sade ve kolay aktarım yolları; çok kullanılan ifade ve deyimler; Özbek Türkçesine ait edebî metinlerin aktarılması

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Coşkun, V. (2000). Özbek Türkçesi Grameri. Ankara: TDK. Öztürk, R. (2011). Özbek Türkçesi El Kitabı. Konya: Çizgi Kitapevi. Saray, M. (1993). Özbek Türkleri Tarihi. İstanbul: Nesil Yayınları. Yıldırım, H. (2009). Özbek Türkçesi. Ankara: Gazi Kitapevi. Yusuf, B. ve Tulum, M. (1994). Özbekistan Türkçesi-Türkiye Türkçesi, Türkiye Türkçesi-Özbekistan Türkçesi Sözlük. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Çevrimiçi kaynakların etkili kullanımı önerilir. Akademik makale ve kitapların yanı sıra, dijital kütüphaneler ve eğitim platformları gibi çevrimiçi kaynakların etkili kullanımının öğrenme sürecini desteklemesi öngörülmüştür.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Dersi veren yardımcı öğretim elemanı bulunmamaktadır.

Dersin Verilişi

Fiziksel ortamda yüz yüze eğitim.

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Arş. Gör. Dr. Erdi Erbeden

Program Çıktısı

- Lehçeler arası metin aktarma yöntemlerini kullanabilir.
- Lehçeler arası metin aktarma problemlerini tespit eder.
- Günlük yaşamda sık karşılaşılan dil unsurlarını tanıır.
- Özbek Türkçesine ait edebî metinleri Türkiye Türkçesine aktarabilir.

Hazırlık					
Sıra	Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
1	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi	Tanışma Giriş Dersin Amacı Yöntemi Kaynaklar Sınavlar	.
2	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Çağdaş Türk Lehçeleri ve Özbek Türkçesi Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 1	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 1
3	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Metin Aktarma Nedir? Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 2	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 2
4	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Lehçeler arası metin aktarma yöntemleri? Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 3	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 3
5	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Metin Aktarmada Karşılaşılan Problemler 1: Kelime hataları Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 4	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 4
6	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Metin Aktarmada Karşılaşılan Problemler 2: Kaynak Lehçedeki Kelimenin Aynen Bırakılması Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 5	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 5
7	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Metin Aktarmada Karşılaşılan Problemler 3: Yanlış Uyarlama Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 6	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 6
8	.				Ara Sınav
9	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Metin Aktarmada Karşılaşılan Problemler 4: Yalancı Eş Değer Kelimeler Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 7	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 7
10	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Metin Aktarmada Karşılaşılan Problemler 5: Yanlış Kelime Seçimi Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 8	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 8
11	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Metin Aktarmada Karşılaşılan Problemler 6: Kelimeler Arası Uyumsuzluk Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 9.	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 9
12	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Metin Aktarmada Karşılaşılan Problemler 7: Kelimeler Arası Uyumsuzluk ve Eksik Kelime Kullanımı Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 10	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 10
13	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Metin Aktarmada Karşılaşılan Problemler 8: Ağız Özelliklerinin Yazı Diline Aktarılması Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 11	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 11
14	.		Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz	Metin Aktarmada Karşılaşılan Problemler 9: Yapı (Morfoloji) Hataları Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 12	Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 12
15	.		Metin Okuma/ Biçim Bilgisel İnceleme 13	Metin Aktarmada Karşılaşılan Problemler 10: Şeklen Uygun İşlevce Yanlış Aktarma Özbek Türkçesinde Sık Kullanılan İfade ve Deyimler 13	Anlatım (Düz Anlatım) Yöntemi Soru-Cevap Gösterme/ Uygulama Alıştırma/ Egzersiz

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Final	1	1,00
Ara Sınav Hazırlık	3	1,00
Final Sınavı Hazırlık	3	1,00
Teorik Ders Anlatım	14	3,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	2,00
Vize	1	1,00
Ev Ödevi	14	2,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Vize	40,00

Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü / ÇAĞDAŞ TÜRK LEHÇELERİ VE EDEBİYATLARI X Öğrenme Çıktısı İlişkisi

P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.	P.Ç.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Ö.Ç.																					
1																					
Ö.Ç.																					
2																					
Ö.Ç.																					
3																					
Ö.Ç.																					
4																					

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Türklük bilimi kavramını tanımlayabilir, özelliklerini ve tarihî gelişimini açıklayabilir.
- P.Ç. 2 :** Türk dünyası kavramının tarihî gelişimi ve coğrafi sınırlarını bilir, Türk dünyasını oluşturan toplulukların tarihleri, günümüzdeki durumları ve bunların sosyo-kültürel ilişkileri hakkında bilgi sahibi olur.
- P.Ç. 3 :** Dil kavramını her yönüyle bilir, dilin incelenme yöntem ve disiplinlerini (dil bilimi, dil bilgisi, filoloji) tanıır ve çağdaş dil bilimi verileriyle Türk dilini inceleyebilir.
- P.Ç. 4 :** Çağdaş Türk dünyasının, yönere göre güneybatı, güneydoğu, kuzeybatı ve kuzeydoğu şeklinde sınıflandırılan lehçe gruplarını ve edebiyatlarını tanıır ve bu grupların dil ve edebiyat açısından ayırt edici özelliklerini bilir.
- P.Ç. 5 :** Türk dili tarihini, ilk yazılı belgelerden çağdaş Türk lehçelerinin ortaya çıkışına ve günümüzdeki durumuna kadar olan dönemlerini kronolojik olarak ve eserleriyle birlikte bilir.
- P.Ç. 6 :** Tarihî Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Köktürk, Uygur, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 7 :** Çağdaş Türk lehçelerinde farklı alfabelerle (Latin, Kiril, Arap vd.) yazılmış metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 8 :** Çağdaş Türk lehçelerinin ağızları hakkında bilgi sahibi olur, bu ağızlardan derlenen veya bu ağızlarla yazılan metinleri okuyabilir, açıklayabilir ve dil yönünden inceleyebilir.
- P.Ç. 9 :** Çağdaş Türk lehçeleri arasında aktarma yapabilir.
- P.Ç. 10 :** Çağdaş Türk lehçeleri ve edebiyatlarının tarihî dönemlerine ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 11 :** Çağdaş Türk edebiyatlarına ait eserleri ve yazarları bilir, bu metinleri inceler, yorumlar ve karşılaştırarak tartışabilir.
- P.Ç. 12 :** Türk boylarının sahip olduğu kültürel değerler ve halk edebiyatı ürünleri ile ilgili konularda gerekli bilgi, birikim ve duyarlılığa sahip olur.
- P.Ç. 13 :** Alanıyla ilgili gelişmeleri izler, problemleri tespit eder, bu problemlerin çözümüne yönelik gerekli verileri toplar, bu verilere göre sonuçları yorumlar ve gerektiğinde yaptığı çalışmalarını ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla paylaşarak meslekî konulara katkıda bulunur.

- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri yaşam boyunca; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygular.
- P.Ç. 15 :** İlgili alanında veya toplumun diğer kesimleriyle sözlü ve yazılı iletişim olanaklarını kullanarak profesyonel düzeyde iletişim kurabilir ve böylece sahip olduğu bilimsel bilgiyi açık ve yetkin biçimde aktarabilir.
- P.Ç. 16 :** Disiplinler arası takım çalışması yapar.
- P.Ç. 17 :** Sahada derleme, gözlem ve anket çalışmaları yapar.
- P.Ç. 18 :** Beşeri bilimler alanında sosyal, kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihî ve kültürel mirasa sahip çıkar.
- P.Ç. 19 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 20 :** Sanat ve spor konularına ilişkin bireysel yeteneklerini geliştirir.
- P.Ç. 21 :** Bilgisayar yazılımlarını ve iletişim teknolojilerini alanının gerektirdiği düzeyde kullanır.
- P.Ç. 22 :** Bir veya birden fazla yabancı dil kullanarak alana ait konularda meslektaşlarıyla iletişim kurabilir.
- Ö.Ç. 1 :** Lehçeler arası metin aktarma yöntemlerini kullanabilir.
- Ö.Ç. 2 :** Lehçeler arası metin aktarma problemlerini tespit eder.
- Ö.Ç. 3 :** Günlük yaşamda sık karşılaşılan dil unsurlarını tanır.
- Ö.Ç. 4 :** Özbek Türkçesine ait edebî metinleri Türkiye Türkçesine aktarabilir.